

עש"ק פר' מטות מסעי תש"ע

דעה חכמה לנפשך

פרשת מטות מסעי

שיחות הר"ן

שיחות קודש
מאת מו"ר שליט"א

יוצא לאור ע"י מכון
"יום החכמה"

שע"י ישיבת "תורת הכהן" ללימוד הנגלה והנסתר
רח' אהלי יוסף 4, ירושלים עיה"ק תובב"א

**להלן רשימת שיעורי התורה
המתקיימים בבית מדרשינו במשך השבוע**

שיעורים באידיש

- ❖ שיעור בגמרא מסכת סוכה, מפי הר"ג המפורסם ר' יהושע כהן שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 4:00-5:00 אהח"צ.
- ❖ שיעור בשער הכוונות למהר"י זי"ע, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 7:00-8:30 בערב.
- ❖ שיעור בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמארנא זי"ע ואוצרות חיים למתחילים מפי מו"ר הגה"צ ביום ג' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בשעה"כ - שבת ביום ד' בשעה 8:15 בערב.

שיעורים בלשה"ק

- ❖ שיעור בספה"ק עין חיים למתחילים, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, ביום ב' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בספה"ק שיהות הר"ן, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, וסדר התרת קללות לפי מנהג הרש"ש זי"ע, בליל שישי בשעה 8:00.
- ❖ שיהת קודש ברעווא דרעוויין שלוש סעודות (מוזמן צה"כ דר"ת).

ניתן לשמוע שיעורי מו"ר שליט"א ב"קול הלשון"

- ❖ **שיעורים באידיש:** טל' 03-6171086 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספה"ק אוצרות חיים - שיעור מס' 1 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-61)
 - שיעור בספה"ק רחובות הנהר, נהר שלום, סידור הרש"ש - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-63)
 - שיעור בהסידות (פר' השבוע) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-62)
 - שיעור בספר נתיב מצוותיך ואוצרות חיים - שיעור מס' 5 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-65)
 - שיעור בשעה"כ שבת - שיעור מס' 6 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-66)
 - שיעור בספר אדיר במרום לרמח"ל (טל' 03-6171041) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-62)
- ❖ **שיעורים בלשה"ק:** טל' 03-6171041 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספר התניא - שיעור מספר 1-2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
 - שיעור בסה"ק שיהות הר"ן (ושער יחז"א) - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-3)
 - שיעור בסה"ק ליקומי מוהר"ן - שיעור מס' 1-3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-6-5-2-4)
 - שיעור בסה"ק עין חיים - שיעור מספר 1-1 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
- ❖ **שיעורים באנגלית:** טל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 02-5816622)

כמו כן ניתן לשמוע כל השיעורים בזמן אמירתם בטל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900).

אפשר להשיג הקלטות השיעורים ממערכת קול הלשון בטל' 02-5816622.

ניתן לקבל את הקונטרס מידי שבוע בדואר אלקטרוני ע"י משלוח בקשה לכתובתנו:

tc7@neto.bezeqint.net

ויהי רצון שבכח התורה הקדושה נזכה להתדבק בו ית' בראוי
ולעשות רצונו בלבב שלם למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד
ונזכה כולנו יחד לביאת משיח צדקינו כב"א.

מכון "יום החכמה"

ת.ד. 5245 ירושלים

טל': 057-3153884 טלפקס: 02-5389584

דא"ח רעוא דרעוין פרשת מטות מסעי תשס"ט

**וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר
אֲשֶׁר צִוָּה ה': (במדבר ל', ב')**

ובנין בית הבחירה הוא להתקרב לדעת הצדיק האמת, כי משה רבינו הוא עצמו סוד בית המקדש, סוד הדעת.

ועבודת למנות להם מלך הוא שאי אפשר לזכות לבנין בית הבחירה רק ע"י מינוי מלך כמוכא ברמב"ם. וזהו כחי' וידבר משה אל ראשי המטות, שיש מצווה למנות מלך. שכל אחד צריך לזכות למדרגת המלכות. וחייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, לזכות לסוד המלוכה. שע"ז יזכה לסוד פרשת נדרים, שהוא ענין בנין בית הבחירה, לבנות מחדש את הדעת.

ולכאוי' צ"ע בשלמא מצות מחיית עמלק מבין כל אחד שצריך להיות קדוש וטהור, ולהכניע כל התאוות והיצרים. וכן בנין הדעת דקדושה יודע כל אחד שצריך ללמוד ספרי יראה וספרי צדיקי אמת. אבל מהו המצוה למנות להם מלך, איזה עבודה יש בזה, שצריך לבחי' ראשי המטות, מה הענין שכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם, שיהיה בבחי' ראש.

אלא שזהו מש"כ במדרש שבזכות וירא בסבלותם זכה משה לפרש נדריהם של ישראל. כי כל אחד מישראל צריך להטיב

אי' במדרש (ויקרא רבה ל"ז ב') בזכות וירא בסבלותם זכה משה רבינו להיות מנהיג על ישראל ולפרש נדריהם בין איש לאישה בין גדול לקטן. דכיון שהרגיש צרות ישראל, ע"ז זכה גם לפרש נדריהם. ויש להבין מה שייכות זה לזה.

**א. ג' מצוות שנצטוו בכניסתן
לארץ כנגד ג' שבועות דבין
המצרים**

אי' בגמ' (סנהדרין כ:): 'תניא רבי יוסי אומר שלש מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ להעמיד להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה'. ואלו ג' מצוות שנצטוו בכניסתן לארץ מכוונים כנגד עבודת שלושת השבועות דימי בין המצרים.

כי ענין להכרית זרעו של עמלק הוא עבודת האדם למחוק ולהכרית התאוות והקליפות, כמו שקינא פינחס והרג והכניע את קליפת עמלק. שעיקר עמלק הוא חותך מילות וזרקם, שרוצה לפגום בקדושת האדם. וזהו עבודה אחת בימי בין המצרים להרבות גבולי הקדושה ולהכניע כל המנגד לזה.

דכל ישראל, שמשפיע לכל השייפין שכל אחד יזכה לבנות הדעת דקדושה.

ג. עיקר חורבן הבית הוא קמנות המוחין, והתיקון הוא ע"י שלא יסתכל על כבודו וימשיך להטיב גם כשמזלזלין בו

כי זה בחי' חורבן בית המקדש שנופל האדם לקמנות המוחין, כדאיתא בספר 'מאור עינים' שעיקר בית המקדש הוא הדעת, וחורבן הבית היינו קמנות המוחין. וכל בנין בית הבחירה תלוי במצוה למנות להם מלך, לבא לגדלות המוחין, והוא ע"י שהוא בחי' לב שמשפיע לכל האיברים, שיהיה כל מגמתו לעזור לבני ישראל. ולא יחשוב מעצמו ח"ו, רק יהיה בבחינת 'זירא בסבלותם'.

ומובא בנועם אלימלך בפרשת תולדות על מש"כ 'אור זרוע לצדיק', כי יש כח לצדיק להאיר את הבריאה באור גדול. ויצחק אבינו חפר בארות ובאו הפלשתים וסתמום וימלאום עפר. היינו שנפלו למצות אנשים מלומדה. ולכן אמר לאבימלך לך מעמנו כי עצמת ממנו. כי כל אחד מישראל הוא בחי' צדיק, ובשעה שרוצה להטיב לחבירו בא היצר הרע וגורם שהשני זורק בו אבנים, כמה שעושה טובות לשני, גורם היצר הרע שהשני יתרחק ממנו. כי בודאי כל אחד מישראל רוצה להיות בבחי' מינוי מלך ולעזור לכל ישראל. אלא שהס"מ מעכב זאת. ואפי' צדיק אמת בחי' יצחק אבינו, כשרוצה להטיב, שהפלשתים סותמים בעפר, עד שהצדיק אומר לו, לך מעמנו כי עצמת ממנו. שזה דרך הבע"ד, שכשהצדיק בא להטיב לו, הס"מ גורם שהשני יתרחק

עם חבירו, הן בגשמיות להטיב לו בהטבה שלימה, כל אחד כפי יכולתו. אך העיקר הוא להטיב בנפש, כל מה שרואה בחבירו איזה חסרון, צריך להטיב לו, להרימו מזה החסרון. ויהיה בבחי' וירא בסבלותם. לעזור אחד לשני. ובכל עת להרים בני ישראל. כי כולנו נשמה אחת ויחידה.

ב. בנין הבית ע"י ההטבה לזולתו

ואם אדם רוצה לזכות לדעת דקדושה שהוא בנין בית המקדש, צריך שיהיה קודם בבחי' מלך, המלך הוא לב העם, והלב משפיע לכל שייפין. כן צריך כל אחד לראות תמיד לעשות טובה רוחנית וגשמית לחבירו. וכן ובעיקר להתפלל על צרת חבירו בין ברוחני בין בגשמי. שזהו ענין 'זירא בסבלותם', שירגיש הצרה שעובר על חבירו ברוחניות וגשמיות. ויבקש מהש"ת שימלא משאלות לב חבירו. שזה עיקר המלוכה.

וכמו שאמר רביה"ק (לקו"ט סי' ה') 'כי צריך כל אדם לומר: כל העולם לא נברא אלא בשבילי (סנהדרין לו) נמצא כשהעולם נברא בשבילי, צריך אני לראות ולעייין בכל עת בתיקון העולם ולמלאות חסרון העולם, ולהתפלל בעבורם'.

ואל יאמר האדם מי אני שאתפלל עבור השני. איזה כח יש לי. כי זהו מצוה למנות מלך שידע מכחו שבודאי יכול לעורר רחמים על כל אחד שמכיר אותו. ויראה תמיד למלאות חסרונות העולם.

ועיקר מה שקשה להאדם להכנס לעבודה האמיתית הזאת להתפלל על השני ולעזור לו. שבוזה תלוי קבלת המלכות ליבא

שנכנס ביותר בעומק באור היחוד, להמשיך התגלות יראה ואהבה.

כי זהו דרך הצדיק שאפי' כשהשני שקיבל טובתו מבקש להתרחק ממנו, הוא מתדבק בעומק יותר בנחל העליון, להמשיך יראה ואהבה. וזהו מצוות מינוי מלך, אם הוא רוצה להיות מלך להשפיע לכל העולם, ולגלות דעת האמת, בחי' בנין בית הבחירה. זה ע"י 'זירא בסבלותם'. שגם כשהשני מבזה את הצדיק וזורק לו אבנים וגורם לו רעות. ימשיך עבודתו כיצחק אבינו, ויהן בנחל גרר. שנתדבק בנחל העליון בעומק מני עומק. ולא נחלשה דעתו עיי"ז, אדרבה נתדבק יותר בעומק בנחל העליון שמרים ומעלה את המדרגות התחתונות למעלה.

וזהו עיקר תיקון המלכות שהשי"ת ממשיך דעת דקדושה ובית הבחירה רק לזה שמקיים מינוי מלך היינו שמטיב לאהיו ולהכיריו ולכל ישראל. ומתפלל להטיב לזולתו, עיי"ז יזכה לבנות הדעת דקדושה.

והנה בשבת קודש נמשך מדרגת המוחין חג"ת דישמו"ת שהוא בחי' בינה, שנקראת בשם כי חפץ חסד כמו"ש האריז"ל בהלכות מטי ולא מטי. כי כדי לזכות בשבת קודש לדרגת אריך ועתיק, הכניסה לזה הוא חג"ת דישמו"ת, שהוא מה שהנהיג הכעש"ט שישבו באסיפת בני ישראל כאחד כליל שבת קודש שהוא ענין וירא בסבלותם לראות אחד את חבירו, שהוא בחי' מינוי מלך. ובעיקר גם כשהשני זורק לך אבנים תמשיך להטיב לו כפי יכולתך. לא ליפול עיי' נפילת השני, אדרבה להתקשר למדרגה יותר גבוהה. אפי' שזה קשה מאוד, כי השני מפיל אותו בחלישות הדעת.

מזה שהטיב לו. וממילא קשה לו מאוד מאוד להמשיך להטיב לזה האדם. וכן הוא בכל דרגה ודרגה. שגם כשרוצה להיות מלך להטיב לישראל, הס"מ מרחק את השני ממנו. עד שהשני זורק בו אבנים. בבחי' לך מעמנו ומתרחק ממנו. ואז קשה בלבנו להטיב לו ביתר שאת.

אבל באמת. אם אין האדם מטיב לחבירו, ואינו מתפלל על כל חסרון של חבירו. באותו רגע אינו חלק של מלכות דקדושה שהיא ליבן של ישראל. וכל אחד צריך לקיים ג' המצוות: למחות עמלק, למנות מלך ולבנות בית הבחירה. שיש שיטה שזוהי המצוה הראשונה שבה תלוי הכל. להיות מלך, כי המלך הוא לב העם, שמשפיע לכולם. והעיקר הוא להמשיך להשפיע גם כשהזולת מתרחק ממנו, וקשה להטיב לו. כמו שאבימלך נתרחק מיצחק אבינו. אבל למעשה באמת זה נגרם עיי' עוונותיו של אבימלך, ויצחק אבינו אינו אשם בדבר.

ד. אע"פ שמנמים לבזות ולהסתיר אור הצדיק, הרי הוא מתדבק במקום יותר גבוה ועיי"ז ממשיך שפע והטבה לעולם

ואומר הרה"ק ר' אלימלך שכשראה יצחק אבינו שאין אבימלך רוצה לקבל ממנו, אזי מה עשה יצחק וילך משם ויהן בנחל. דהנה הצדיק שאורו גדול בכדי שיוכל להזריע באחרים אזי עליו הדבר מוטל להתאמץ בכל אופן בכל יכולתו כדי להכניס יראה בלב בני אדם. וזהו ויהן בנחל גרר

ו. כל נפילת שאול היה ע"י שנפל העם להמול על הצאן

וזה מה שחמל שאול על אנג ולא הרגו. הרי בודאי שהיה שאול המלך צדיק יסוד עולם ולא הטא מימיו, והוא היה המלך שבחרו בו. אלא שעיקר נפילתו הוא באשמת העם. כי נפילת הצדיק הוא ע"י מה שפסו אמונים מבני אדם, שנופלים למצות אנשים מלומדה. שלכן חמל שאול על אנג. ע"י ויחמול העם על הצאן וכו'. ואם היה שאול המלך מתגבר היה בודאי נשאר במלכותו. וזה שאמר לו שמואל, אם קטן אתה בעיניך ראש בני ישראל אתה. שאתה צריך להתגבר במדת המלכות. לא ליפול יחד עם העולם. ולהמשיך להטיב לישראל גם כשעושים לו רעות ח"ו. כי אם יפול ע"יז הוא מאבד מדת המלכות.

וזה עיקר מלכות דקדושה, שהיסוד בזמן העיבור הוא בבחי' שהצדיק יסוד עולם נופל ואינו עולה אל המוחין כי העולם שהוא בבחי' הו"ק דו"א מפילין אותו למטה. שממשיכים יסוד דאריך כלפי מטה. אבל הצדיק מתגבר בסוד היתר נדרים פורחין באויר, בסוד מגדל הפורה באויר, שהצדיק יסוד עולם בחי' יצחק אבינו, חונה בנחל גרר, ואינו מתפעל ממה שגורמים לו רעות, וממשיך להטיב ולהתפלל עבורם, בבחי' וירא בסבלותם, שמושה רבינו לא הסתכל על שיש דלטורין ושנאת חנם ביניהם. אלא המשיך להטיב להם.

כי באמת כל המחלוקת ולשון הרע הוא רק הס"מ בעצמו, ובני ישראל טהורים וקדושים כולם בני אל חי. ולכן ממשיך הצדיק להאיר להם בדעת האמת.

ה. סוד מגדל הפורה באויר שהצדיק מתחזק גם כשמנסים להפילו

ובזה גנוז סוד עליון ברזא דמגדל הפורה באויר. כמ"ש האריו"ל (ע"ה שכ"ט פ"ה מ"ב) כי זהו הכלל כשנכנסים בתחילת העבודה בסוד העיבור והלידה, בתחילה מתעלין תרין פרקין קדמאין דנו"ה דא"א לחג"ת בסוד שפע החלב העליון. אבל היסוד נשאר למטה בבניה דו"א, שהוא סוד היתר נדרים פורה באויר. שהיסוד פורה ואינו נסמך קרוב לנצה והוד, כי הם עלו למעלה לסוד המשכת החלב.

והנה כל אחד נקרא בשם צדיק, שכשמשפיע לחבירו. אלא שכיון שהעולם נופלים במדרגתם למצות אנשים מלומדה, בחי' אבימלך. והם מפילים את הצדיק ממדרגתו. כמ"ש התולדות, עה"פ (תהלים יב, ב) הושיעה ה' כי גמר חסיד, כי פסו אמונים מבני אדם. שהצדיק גם נופל ע"י שהאנשים נופלים ח"ו.

ועיקר נפילת הצדיק היינו שיוצא ממלכותו ח"ו, שאינו משפיע בבחי' וירא בסבלותם, כיון שהעולם מזולזלים בו, בחי' לך מעמנו כי עצמת ממנו. שזהו הקושי להטיב לחבירו כשזורק עליו אבנים.

אבל עיקר הקדושה הוא בסוד מגדל הפורה באויר, לחזק אור היסוד אפי' כשנופל. להתחזק ביתר שאת וביתר עז. אפי' כשיסוד נופל מבחי' נצה והוד, שהוא סוד שהצדיק נמשך כלפי מטה ע"י נפילות העולם, עם כל זה יתקשר בסוד ויהן בנחל גרר. שיצחק אבינו ממשיך להטיב לברואים, ובוזה נשאר בסוד המלכה.

בסוד כי חפץ חסד הוא, שרק על ידו יזכה באור השבת לחכמה וכתר, הכל תלוי בהקדמת ההטבה לחבירו. בכל ענין בגשמי או ברוחני. כי בזה אתה נשאר במלכותך, וזוכה לבנין בית הבחירה.

ז. שלימות המלוכה הוא ההטבה לזולתו גם כשמריעים לו, והוא ע"י הדעת האמת שמכין פנימיות ישראל ושורשם הטוב

וזהו היתר נדרים פורחין באויר. כי מה שהיסוד פורח באויר, הוא סוד הרוח אלקים שמרחף על פני המים, דא רוחו של משיח. שאור הגאולה תלויה ברוח, באויר הזה שהיתר נדרים פורחין בו. ולהתעלם ממה שהשני נתרחק ממנו, ולהתרומם יותר עד לשורש החלב העליון, לינוק אלקות מהנחל העליון, ולהטיב לברואים.

ועי"ז נזכה לבנות בית המקדש השלישי, ע"י שנתגבר כל אחד למנות לעצמו מלכות רק להטיב לשני בכל מצב ובכל עת.

וכל זה נמשך ע"י הדעת האמיתי הנמשכת מהכתפין, שהצדיק יודע גדולת כל אחד מישראל. ויודע היחוד האמת. כי כל נפילות ישראל אינם רק בחיצוניות, אבל בפנימיות רוצה כל אחד יהודו ואחדותו ית"ש. אלא שהס"מ משקר ומבלבל, ואלבא דאמת, כל ישראל הם באחדות אחד.

והנה כל מה שצריך להתאבל על חורבן הבית, הוא על חסרון המשכת המוחין, וצריך כל אחד לראות איך לבנות הבית מצדו. שלא יהיה מצדו עיכוב משיחא. וכמובא בחיד"א על הפסוק 'הינם נמכרתם

ואמנם הדעת דו"א נעשה מתרין פרקין תתאין דח"ג דא"א שהם הכתפים דא"א שלא נתלכשו באו"א, כי הדעת דאריך נשאר תמיד. אפי' בזמן העיבור. וזה בחי' הדעת דמשה רבינו, וירא בסבלותם, שגם כשמורידים הו"ק דו"א את היסוד לבינה, שהצדיק הוא בסוד יסוד דאריך כשיוורד. עכ"ז הדעת נשאר עליון.

כי הצדיק אינו מאבד נקודת המלוכה אלא בבחי' היתר נדרים פורח באויר. כי הנדר כבינה ששם גנוז היסוד דאריך. שבזמן היניקה, הו"ק הוא בחי' העולם, והצדיק הוא הג"ר, בחי' מ"י בחי' בינה. והוא מתבונן בכל עת באלקות. הצדיק אינו נופל ממלכותו ע"י שהעם המל על הצאן, אלא מתחזק בנקודת המלוכה, אדרבה הוא מתחזק ביתר שאת. גם כשהעולם נופלים למצות אנשים מלומדה ומתרחקים מהצדיקים, הרי הוא ממשיך ומתגבר להטיב. שהצדיק בחי' הבינה שמתבונן באלקותו ית' הוא עומד על רוא דיסוד דאריך, הוא בחי' נדרים שההיתר פורח באויר, שמתדבק ביסוד דאריך, בפרקין עליונים דנצה והוד ויונק אלקות ממקום היניקה העליון שהוא הנחל העליון.

וזה שמצוה משה רבינו אל ראשי המטות, להזהירם שישארו ראשים ולא יפלו ח"ו ע"י שהעולם נופלים לקטנות המוחין. או אפי' שהחבר שהטיב לו, מזלזל בו, אינו שם לכו לזה כלל. כי הביהמ"ק הרב ע"י שנאת חינם, והגאולה תלויה באהבת חינם, היינו שמטיב לחבירו גם כשהלה מריע לו. וממשיך להתפלל לטובת חבירו.

ולכן כל הכניסה לאור השבת הוא ע"י אור חג"ת דיסמיות שהוא סוד הבינה.

וכמ"ש האריו"ל שסוד יסוד דאריך הוא שפורה באויר, שבו תלוי היתר הנדרים, והוא נקרא בשם שופר. והגאולה תלויה בתקיעת השופר של משיח. בחי' תקע בשופר גדול להרותינו. כי השופר הוא סוד הבינה שהצדיק מתבונן בזמן היניקה ועולה עד יסוד דאריך בבחי' מגדל הפורה, ואינו מתפעל ממה שהו"ק דו"א מושך אותו כלפי מטה, אלא מתעלה להטיב לכל הבריאה, והונה בנחל גרר. ועי"ז הוא זוכה לתחילת התגלות בנין הבית השלישי.

וזה שאנו אומרים 'כי באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה'. כי אש הוא סוד הבינה, היינו הבינה שעומדת באויר, ועוסק להטיב לחבירו. וצריך כל אחד להיות עסוק במדת החסד בכל עת יומם ולילה, ובודאי צריך לעסוק בתורה ותפילה, אבל אין אחד שפטור מעבודת החסד. בפרט לעורר רחמים אחד על השני, ולא להסתכל על המדות של השני, אלא להמשיך להטיב לשני, להתקשר חזק בקשר עליון.

ובזכות זה נזכה לקבל הדעת האמת ממשה רבינו, מהצדיק האמת, ולינוק מהחלב העליון, ע"י הדעת האמת שנמשך מהכתפין העליונים, שזה אי אפשר לקבל רק ע"י בחי' הבינה שעומדת באויר. שהוא שופר של משיח.

ירחם ה' שיהיו בני ישראל באחדות אחד להטיב לשני. בפרט בימי בין המצרים. וכמסופר על הרה"ק ר' יחזקאל קוזמירר שראה פעם אחד שמבקש טובה מחבירו באמצע אמירת קינות בת"ב, ואמר לו שבודאי יפסיק באמצע הקינות, כי ע"י הטבה לחבירו, זה יגרום שלא יצטרכו לומר

ולא בכסף תגאלו'. חינם הוא שהפגם היה על שנאת חינם, לא בכיסופים בלבד תמשיכו את הגאולה, אלא נמכרתם ע"י שנאת חינם, כי טוב ויפה שאתה כוסף למוחין ולבנות בית המקדש, אבל לא ב'כסף' בלבד תיגאלו, אלא תראה לתקן הפגם, להיות ראשי ממות ישראל, לעשות עצמך מלך להטיב לשני. כמובא ברמב"ם שכדי לבנות בנין הבית צריך מינוי המלך. וזהו וירא בסבלותם, להשפיע לכל שייפא.

ולכן צריך כל אחד לעשות חשבון הנפש שאינו מטיב כראוי לחבירו, או אינו מתפלל מספיק על חבירו. כי אינו דבר ריק כלל ח"ו, אלא יתכן שכל זה מעכב כל בנין המוחין שלו, כי בנין הבית תלוי במינוי המלך. ויש דיעה שגם כל מחיית עמלק תלוי בזה.

והוא שהזהיר רביה"ק שצריך כל אחד לדעת שבשבילו נברא העולם ולמלאות המרון העולם ולהתפלל בעבורם. שזהו עיקר מלכות דקדושה.

כי כל אחד מבין ומרגיש בגדולת התורה והתפילה, אבל יש מצוות שאדם דש בעקביו, בעקבתא דמשיחא, בעשיית חסד עם זולתו, והשי"ת אומר לאברהם אבינו כך חותמין, דחתימת הגלות הוא ע"י מדת החסד. ומעודתו של אברהם אבינו גדולה יותר משל שלמה המלך (עיין ב"מ מ"ט ע"א), וכל אחד מישראל הוא בן אברהם יצחק ויעקב. אפי' סעודת שלמה המלך בשעתו אינה כסעודת אברהם אבינו. כי שלמה הוא בחי' בנין בית המקדש, הוא צריך לקבל ממדת החסד דאברהם אבינו.

לעלות למעלה עד פרקין עליונים דנצח והוד, בסוד השופר. שבזה מתעורר שופר של משיח. נקודת המלכות.

וזה 'דעה חכמה לנפשך', להתקשר לקו ימין, שזוהי עיקר המלוכה ע"י שמשפיע לשני, בחי' הלב שמשפיע לכל האיברים. ומתפלל עבור הטבת זולתו. וע"י 'דעה חכמה', ע"י שנמשך הדעת העליון שנמשך מכתפין דא"א, שאז מבין ויודע שכל אחד מישראל רוצה בפנימיותו רק טוב. ע"י זה **והיא כתר לראשך**. שבזה ימשך אור הרחמים.

שמור שבת קדשך, דבזה יתגלה אור השבת שנמשך בתחילתו ע"י חג"ת דישסו"ת, בסוד הבינה בחי' כי חפץ חסד הוא, שיתמיד בעבודת הצדקה והחסד, ובזה יתגלה האויר הנח והזך, שהוא הרוח של משיח. וירחם ה' שנזכה לגלות ואהבת עולם אהבתך' (ירמיה לא ב), בבחי' 'למעני למעני אעשה' (ישעיה מח יא) בביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

יותר קינות. וה' ירחם עלינו שיתעורר אור אהבה וחסד. כי השי"ת אוהב את עמו ישראל באהבת עולם, למעלה ממעם ודעת. וכן צריך כל אחד לאהוב את חברו למעלה ממעם ודעת. אפי' שאין ראוי, רק בבחי' למעני למעני אעשה. תיכף ומיד לאלתר בביאת גוא"צ ברחמים.

ה. דעה חכמה לנפשך

וזה פירושו 'דעה חכמה לנפשך והיא כתר לראשך'. חכמה הוא קו ימין, בחי' אלקי אברהם. והנפש הוא הכיסופין שיש לכל אחד לבנין המקדש, וכתוב (משלי כד ג) 'בחכמה יבנה בית', דבנין הבית נבנה ע"י קו ימין, ע"י שמעוררים את אהבת החברים. ולפעול הטבה למעשה לחברו, בין בגשמי בין ברוחני, בבחי' וירא בסבלותם, ולהרגיש צער חברו ולהתפלל עבורו. ולא עוד, אלא באופן היתר נדרים שפורחין באויר, גם כשנופל למוחין דעיבור ויניקה, שהוא בחי' שקשה לצדיק להטיב כשהשני אינו ראוי. אבל כשיתגבר לפרוח באויר העליון, שבכה היסוד

שיחות הר"ן קנ"ח

כשמים הלה את תפילתו אמר לו הדברי חיים: 'אם היית מתפלל עוד כמה דקות הייתי עושה ממך גל של עצמות. אני הכרתי הרבה אברכים שהתייגעו בעבודת ה' ולא השיגו כלום, ואחרים התייגעו פחות והשיגו מדרגות גדולות. כי העיקר הוא ביטול לצדיקי אמת.'

ולכאן' מעשה זאת סותר מה שאמר רביה"ק שצריך דייקא יגיעות. וכן יש להקשות מה שאמר רביה"ק בעצמו בלקו"ת סי' פ"ו על הפסוק מקוצר רוח ומעבודה קשה. שכל מה שנדמה שצריך עבודות קשות זהו רק מחסרון אמונה, ואם יש אמונה שלימה אי"צ עבודות קשות. ואיך זה הולך יחד עם מה שרביה"ק אומר כאן שהעיקר זה יגיעה.

והתשובה היא שלמעשה יודע כל אחד שבאצילות הרוחני יש בינה חכמה וכתר. וצריך לאחד החכמה והבינה, כמ"ש בספר יצירה 'הבן בחכמה והכם בבינה'. הגם שאמר רביה"ק שהכל תלוי ביגיעה עצומה שהיא בחי' מה הבינה. וכן צריך להיות לו מה החכמה שהוא מה הביטול לצדיק האמת. וצריך לקשר שניהם כאחד. ולא שייך לומר שיש לו אחד משניהם, כי אחד שיש לו ביטול לצדיק ואינו מתייגע, אין לו שלימות המוחין, כי צריך להיות הבן בחכמה והכם בבינה. ממילא אברך שמתייגע בלי

סיפך שפעם אחת בימי נעוריו היה אצל הרב וכו' ואמר שאז עדיין לא היה אוחז במדרגה זו של עכשו שיוכל לדבר עם העולם ואף על פי כן יהיה דבוק בהשם יתברך ועוסק בתורה ממש כי אתה סבור שבפעם אחת באין לכל המעלות?! כי לא כן הוא, רק צריכין להתייגע ולטרוח בעבודתו מאד (שקורין האריווין) קדם שבאין לאיזה מעלה טובה ואז היה קשה לי להיות ביחד עם העולם, מחמת שהיה רוצה לעסק בעבודת ה' וכן כמה פעמים בעת שספר מענין הפלגת מעלתו וכו' היה רגיל לומר איך האב אבער זייער גיהארוויט איך האב אסאך גיפאסט (אבל מאד התיגעתי, התעניתי הרבה וכו'):

יש שחושבין שהצדיק נולד כבר על ההר והגיע לכל מדרגותיו בקלות, והנה רביה"ק אומר שאין זה נכון, אלא שהתייגע הרבה מאד. והגם שאח"כ בסוף ימיו אמר רביה"ק שאם היה יודע כח התפילה לא היה מתענה כ"כ, אבל אין הכי נמי שבמקום יגיעת התענית היה מתייגע בתפילה, אבל להתייגע צריכים.

ומהו ענין היגיעה, 'האריווין'. מסופר על הדברי חיים שהתפלל פעם בבית כנסת, ומאחוריו עמד אברך אחד שהתפלל שמונה עשרה חצי שעה בעבודות גדולות, והדברי חיים הוצרך להמתין לו.

כשממשיך לשם מוחין, אזי מתהפך מטרחה ליגיעה דקדושה, או לביטול דקדושה.

ובזה מוכן שעיקר התיקון הוא שיש לפעמים שהשי"ת עושה שנעלמים

כל המוחין ממש, ואז עיקר עבודתו בסוד הגלות שמכפר, בסוד המרחה והשהרות, אבל דייקא כשעומד שם בעבודתו, בבחי' עבודת פרך, אפי' שהוא לא לכתחילה, כי הוא בחי' גלות מצרים, אעפ"כ ידע שזה עיקר תיקון החמאים, כשמרגיש טעם מיתה בעבודתו, שזה מצב הגלות כשהמלכות בבי"ע. וגם הצדיקים עוברים בחינה כזאת, כדי לתקן יותר. אבל זה לא עיקר הקדושה. כי עיקר רצון ה' הוא המוחין דקדושה, שיעשה כל פעולותיו בחיות דקדושה. וכשמרגיש שחרות ידע שהוא בגלות ורחוק מהאמונה, ולכן יחפש שם את האמונה עד שיהיה נגלה יחודו ית' ואז יתבטל לה' ויבא לאור גדול ויצא מגלות לגאולה.

כי כמו שהוציאנו ה' ממצרים, אפשר בכל יום לצאת ממצרים, כשיאמר ק"ש בכונה ויתדבק בהתבוננות אלקות, הגם שזה ביגיעה עצומה, מ"מ תהיה היגיעה עם חיות ושמחה. ובה יצא ממצרים. וכשיתדבק בעולמות האמונה יצא משהרות המרחה ליגיעה עם חיות. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

שמקושר לצדיק האמת, או אחד שמתבטל ואינו מתייגע, לא ישיג כלום. על כן צריך להתייגע וגם להתבטל לצדיק האמת וכמוכן ביטול להשי"ת.

והנה כל מה שהתייגעו הצדיקים ביגיעות עצומות, כיון שהיתה אמונתם שלימה בהשי"ת, אפי' שיעשה כל העבודות קשות שבעולם הוא עושה זאת עם תענוג לעשות רצון ה' וה' נותן לו הרגשה רוחנית ושמחה שזוכה לעשות רצונו ית'. ומי שהוא רחוק מה' נדמה לו העבודה באופן שקשה ושחור לעבוד את ה'. ונמצא שבדאי שצריכים להתייגע כל היגיעות שבעולם אבל לא באופן של גלות ושהרות העבודה הקשה, שזה בא מחסרון האמונה. כשיש אמונה אפי' כשמתייגע כל היגיעות שבעולם הוא עובד את ה' בשמחה וחיות.

אבל כשמרגיש טעם מוות ושהרות בעבודתו, ידע שזה בא מחסרון האמונה, כי כשיתדבק בעולמות האמונה כל היגיעות נעימים לו, וכדאי בזה"ק, באתר דאית תמן קדושה לית תמן מירחא.

ובדאי שעיקר תחילת הקדושה הוא במרחה, בחי' קבלת עול, אבל

